БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 192 (6627)
СЕНТЯБРИИН 22
ВТОРНИК
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Үдын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ Союзай ба Корейн хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө, баатарлиг корейскэ арадай түлөө, корейскэ асуудалые эбэй ёhoop эсэслэн шиидхэхын ба корейскэ арадай национальна нэгэдэлые hэргээн байгуулхын түлөө!

Советско-корейскэ коммюнике

Советскэ Правительствын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоhон хэлсээнүүд тухай

Сентябриин 11—19-дэ Москвада Советскэ Правительствын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хоорондо хэлсээнүүд болобо.

Советскэ талаhаа хэлсээнүүдтэ хабаадаа гэбэл:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Оборонын Министр Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба Худалдаа наймаанай Министр А. И. Микоян, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ М. З. Сабуров, Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо С. А. Борисов, КНДР-дэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол С. П. Суздалев, СССР-hээ КНДР-дэ байгаа Худалдаа наймаанай Түлөөлэгшэ П. И. Сакун.

Корейскэ талаhаа хэлсээнүүдтэ хабаадаа гэбэл:

КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, Корейн Ажалай Партиин Центральна Комитедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Пак Ден Ай, КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Тен Ир Лен, КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министр Нам Ир, КНДР-эй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Тен Дюн Тхяк, түмэр замуудай Министр Ким Хэ Иль, КНДР-hээ СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Лим Хэ.

Хитадай Арадай Республикаhаа СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вэнь-тянь хэлсээнүүдтэ тэрэшэлэн хабаадаа.

Советскэ Союзай ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хоорондохи хани барисаата харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ талаар хоёр талада хамаатай асуудалнууд, мүн Корейдэхи амгалан шиидхэлгэтэй холбоотой асуудалнууд хэлсээнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. СССР-эй ба КНДР-эй хоорондохи хани барисаанай ба хани харилсаанай холбоон хоёр ороной арадуудай интересүүдтэ таарана, Дальна Востогто эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана гэhэн харилсан ойлголсолго бүрин түйлагдаа. Корейдэ эблэрэлгэ түйлаhан ябадал Корейн национальна нэгэдэлгын, Корейн гүрэнэй байтуулалтын асуудалнуудые өөрөө шиидхэхэ арга боломжо корейскэ арадта үгэлгын үндэhэ hуури дээрэ корейскэ асуудалые эбэй ёhoop шиидхэлгэ хүнгэдхэhэн условинуудые байгуулаа гэhэн нэгэн hаналта тобшололые таланууд хэhэн байна. СССР-эй Правительство ба КНДР-эй Правительство энэ зорилгоор бүхы хамаата гүрэнүүдтэй хани харилсаатай байхаар бэлэн байhанаа мэдүүлээ.

Өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө дайнай үедэ ехэ тарза хохидолдо ороhон корейскэ арадта СССР-эй зүгhөө экономическа туhаламжа үзүүлхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

СССР-эй Правительствын зүгhөө бусаалтагүйгөөр үгтэhэн 1 миллиард түхэригые дайгаар hандаргагдаhан КНДР-эй арадай ажахые hэргээн байгуулхын тула ашаглалгада хамаатай асуудалнууд хэлсээнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Дурсагдаhан мүнгэн зөөри хадаа Ялуцзян мүрэн дээрэ Супун гэжэ тон ехэ гидроэлектростанциие hэргээн байгуулха; хара ба үнгэтэ металлургиин заводуудые, тэрэ тоодо Чондиндахи ба Кимчактахи металлургическа заводууд, Нампходохи үнгэтэ металлнуудай завод гэхэ мэтын томо предприятинуудые; химическэ ба цементнэ промышленностиин заводууд, тэрэ тоодо хүдөө ажахыда хэрэгтэй минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ Хыннамдахи завод, текстильнэ ба эдеэ хоолой предприятинуудые бариха, Сынхоридохи цементнэ завод гэхэ мэтын томо предприятинуудые, тэрэ тоодо текстильнэ комбинат, торго нэхэлгын фабрика, мяханай комбинат, загаhанай консервнэ заводуудые hэргээн байгуулха ба бариха ябадалда хэрэглэгдэхэ гэhэн хэлсээн баталагдаа.

Советскэ организацинууд проектнэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ, түхеэрэлгэ ба материалнуудые эльгээхэ, тус предприятинууд дээрэ hэргээн байгуулха ба барилга хэхэ хүдэлмэридэ техническэ туhаламжа үзүүлхэ, үйлэдбэри эмхидхэхын тулада лицензинүүд болон техническэ документаци дамжуулан үгэхэ, мүн эдэ предприятинуудта хэрэгтэй корейскэ национальна кадрнуудые бэлэдхэхэ зэргээр промышленна предприятинуудые hэргээн байгуулха ба бариха ябадалда Советскэ Союзай зүгhөө туhаламжа үзүүлэгдэхэ байна.

Гэхэтэй хамта, түмэр замай транспорт ба хэлхеэ холбоо hэргээн байгуулха түхеэрэлгэ болон материалнуудые, хүдөө ажахые хүгжөөхэ ябадалда шухала удхашанартай хүдөө ажахын машинанууд, зэр зэмсэгүүд, үтэгжүүлгэ, үүлтэртэ мал, морид, мүн загаhа барилгын суднанууд, гэр байрын-коммунальна ажахые, больницанууд, hургуулинуудые hэргээн байгуулха машинанууд, түхеэрэлгэ ба материалнуудые Советскэ Союзhаа эльгээхэ гэhэн хэлсээн түйлагдаба.

КНДР-эй хүн зондо хэрэглэгдэхэ арадай хэрэглэлэй товарнуудые Советскэ Союзhаа эльгээхэ ябадал тэрэшэлэн хараалагдаа.

КНДР-эй арадай ажахые hэргээн байгуулха талаар хойшолуулашагүй зорилгонуудые дүүргэлгэтэй дашарамдуулан зайлашагүй тохёолдохо ехэ гаргашануудые хараадаа абажа, Советскэ Правительство хадаа урдада Советскэ Союзай үгэhэн бүхы кредидүүд тушаа КНДР-эй Правительствын түлэбэринүүдэй болзор хойшолуулба, тэдэниие түс-шэнэ, ехэ хүнгэлэлтэтэй условинуудые олгобо.

Хэлсээнүүд хадаа СССР-эй ба КНДР-эй хоорондохи хани барисаата харилсаануудые саашадань бэхижүүлхын ушахаашарые бүрин [illegible] ба үнэн түрхэнэй хани барисаан оршон байдалда болобо.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ Г. М. Маленков обед үгэбэ

Сентябриин 19-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ Кремль соо обед үгэбэ.

Корейскэ талаhаа обед дээрэ Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, Корейн Ажалай Партиин Центральна Комитедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Пак Ден Ай, Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Тен Ир Лен, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Нам Ир, Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Тен Дюн Тхяк, түмэр замуудай Министр Ким Хэ Иль, культурын ба пропагандын Министр Хо Ден Сук, хүндэ промышленностиин Министрын Орлогшо Ким Хен Кук, Хэлхеэ холбооной Министрын Орлогшо Сии Чон Тхэк, КНДР-hээ СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Лим Хэ гэгшэд байба.

Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вэнь-тянь обед дээрэ тэрэшэлэн байлсаба.

Советскэ талаhаа обед дээрэ В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, И. Ф. Тевосян, С. Н. Круглов, А. Н. Косыгин, В. А. Малышев, С. М. Тихомиров, И. А. Бенедиктов, С. А. Акопов, П. А. Юдин, В. П. Зотов, М. А. Яснов, Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевский, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо С. А. Борисов, СССР-hээ КНДР-дэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол С. П. Суздалев, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй Түрүүлэгшэ Н. В. Попова, авиациин Маршал П. Ф. Жигарев, артиллериин Маршал М. И. Неделин, армиин Генерал М. С. Малинин, Адмирал Н. Е. Басистый, СССР-hээ КНДР-дэ байгаа Торгпред П. И. Сакун, ТАСС-эй Харюусалгата хүтэлбэрилэгшэ Н. Г. Пальгунов, СССР-эй Госпланай капитальна хүдэлмэринүүдэй Таhагай Начальник П. С. Иванов, СССР-эй МИД-эй Дальневосточно Таhагые Даагша Н. Т. Федоренко, СССР-эй МИД-эй Протокольно Таhагые Даагша Д. А. Жуков, СССР-эй МВТ-гэй Зүүн Управлениин Начальнигай Орлогшо М. И. Сладковский гэгшэд байба.

Обед халуун хани барисаата оршон байдалда үнгэрөө. Г. М. Маленков ба Ким Ир Сен үгэ хэлэбэ.

1953 оной сентябриин 19-дэ Кремльдэ, обед дээрэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэhэн үгэ

Эрхим хүндэтэ премьер-министр, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительственна делегациин эрхим хүндэтэ гэшүүд!

Эндэ, Москвада, Таанарые, интервентнүүдэй халдалгаhаа түрэл газар нютагаа аршалhан героическа корейскэ арадые Таанараар дамжуулан амаршалхыемни зүбшөөгыт. Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнтэй хамта советскэ хүнүүд корейскэ арад тушаа гүнзэгы хани барисаанай мэдэрэлтэй байдаг.

Мүнөө кореец гэhэн үгэ болбол национальна зоритой атуу ехэ ба бата бэхи байлгын нэрэ hүлдэ, эхэ ороной эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байдалай хэрэгтэ арюун hайханаар, шэн зоригтойгоор алба хэлтын нэрэ hүлдэ болонхой.

Алдарта корейскэ арад сүлөөрэлгын тэмсэлэй түүхэдэ шэнэ, гайхамшагта хуудаhа бэшэhэн байна. Энэ хуудаhан хадаа оронойнгоо хуби заяае өөрынгөө гарта абаhан арадые нуга дараха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ hургана.

Корейскэ патриодуудай илалта түйлаха зориг хүсэлые, тэдээнэй шэн зоригые ба тэмсэлдэхи героизмые хоёр зүйл—өөhэдынгөө хэрэгэй тон үнэниие ойлгоhон мэдэрэл ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй зүгhөө корейскэ арадтай үзэгдөөгүй ехээр hаналаа нэгэдэлгэ зоригжуулдаг байгаа.

Хитад арадай hайндуратанай мүнхэ баатаршалга хадаа Азиин арадуудые холбоhон эбдэршэгүй холбоонуудай гэршэ болоhон байна. Энэ хадаа Зүүн зүгтэ мандаhан шэнэ эпохын hүлдэ тэмдэг, национальна эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалтай боложо, тэрээнээ аршалан хамгаалхаар, Азиие дэлхэйн шэнэ дайнай гуламта болгуулхагүйгөөр Азиин арадуудай эрид шиидэнги байhанай hүлдэ тэмдэг мүн.

Эб найрамдалда дуратай арадууд болбол Зүүн зүгтэ эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалhан ба дэлхэйн шэнэ дай үүдхэхые эрмэлзэгшэ агрессорнүүдэй шуналые бага бэшээр номгоруулhан корейскэ арадай ба хитад арадай hайндуратанай түүхэтэ габьяае баясхалантайгаар мэдэрнэ. Корейн газар дээрэ хэhэн өөhэдынгөө героическа тэмсэлээр корейскэ ба хитадай алдарта патриодууд хархис хүсэнүүдэй харата муухай түсэбүүдтэ тон шанга сохилто хэhэн байна, тэдэ түсэбүүд Азиин ба Номгон океанай бассейнэй арадуудай национальна эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай замаар дабшалгын прогрессивнэ хүдэлөөниие дараха ябадалда зорюулагданхай.

Арадуудые харин хүсэнүүдэй хүндөөр дарлалгын ба боголшолгын газар байhан хуушанай Азиин үнгэрэн ошожо байгаа арсалагүй баримтые агрессивнэ бүлэгүүд тоохо дурагүй. Тэдэнэр хадаа Зүүн зүгэй арадуудай hэргэн мандалгын агууехэ процессые зогсоохо, эбдэхэ гэжэ хүсэнэ, тус процесс хадаа манай саг үеын тон шухала шэнжэнүүдэй нэгэниинь мүн, энэ хадаа мүнөө саг үеын цивилизациин саашанхи дэбжэлтые зоригжуулагша перспективэнүүдые нээжэ үгэнэ.

Өөhэдынгөө колониальна дулдыданги байдалые үгы хээд, Америкын Холбоото Штадуудые байгуулха гэжэ 175 жэлэй саада тээ Хойто Америкэдэхи арбан гурбан колонинуудай абаhан шиидхэбэри хадаа түүхэтэ прогрессэй акт бэшэ байhан юм гэжэ баталан хэлэхые бодоhон американецые манай саг үедэ оложо болохо аал? «Арадай аюулгүй байдалые ба зол жаргалые байгуулгада үлэмжэ зохистой гэжэ тоологдохо» тиимэ принципүүд ба тиимэ формоор засаг байгуулха арадай эрхые сохом соносхоhон туладань бэеэ даанхай байлгын Деклараци хуули буса шэнжэтэй юм гэжэ баталан хэлэхэ тиимэ американецые мүнөө оложо болохо аал? Болохогүйнь сохомтой. Теэд тиимэ байтарнь хэрбээ зүүн тээхи гүрэнүүдэй арадуудай Вашингтоной политигуудай hанаанда таарахагүй засагай формонуудые өөhэдтөө шэлэн абахадань американска нүлөө ехэтэй бүлэгүүд яахадаа тэдэ гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарнаб, тэдээндэ эсэргүү блокада хэнэб, дай үүдхэнэб?

Бүри 18-дахи зуунжэлэй эсэстэ американецуудта таарамжатай зохид байhан юумэн, үнгэрхэдөө 20-дохи зуунжэлэй хоёрдохи хахадта хитадуудта, индиецүүдтэ, кореецүүдтэ, индонезиецүүдтэ таарамжатай зохид бэшэ байха гэhэн тиимэ тад ондоо янзын философи эздэ хэрэглэгдэнэ хаш. Теэд энэнь расизмын хуушанай номнол бшуу; энэ хадаа арадуудай түүхэтэ прогрессэй хэрэгтэ эсэргүү политика ябуулха hэдэлгэ мүн. Тиин тиихэ зуураа американска зарим ажал-ябуулагшадай «Хуушанай колониальна политикада» эсэргүүсэгшэдэй баг үмдэбэшье, тэдээнэй колониальна шэнэ политикань экспансиин мүнөө хүрэтэр мэдээжэ болоhон бүхы жэшээнүүдые холо хойно хаяна, тэрэ хадаа агрессивнэ шэнжэтэй, Америкын Холбоото Штадуудай ашаг туhада дэлхэйе үндэhөөрнь дахин хубаалгада зорюулагданхай.

Түүхэ хадаа тэрээниие байлган зогсоохые хүсэгшэдэй, прогрессэй замаар арадуудай дэбжэлтые зогсоохо, хүн түрэлтэндэ тэрээнэй үнгэрэгшэ үдэрыень hөөргэнь тэхэрюулхэ гэжэ хүсэгшэдэй уридшалан зааhанай ёhoop хүгжэдэг бэшэ юм гэжэ ойлгохо саг тулаа. Дэлхэй дээрэ боложо байhан ушар байдалые мэдэдэггүй хүнүүд лэ Зүүн зүгэй оронуудта ябуулжа байгаа өөhэдынгөө гадаадын политикаар эгээ гээгдэнги, бэеэ худалдаhан, үмхи юумэнүүдые бэедээ шэнгээhэн тус тус хүнүүд ба группануудые лэ дэмжэнэ. Зүүн зүгтэхи оршон байдалые искусственнаар хүшэр хүндэ болгохо гэжэ зорюута эрмэлзэгшэ хүнүүд лэ агууехэ Хитад арадые тооногүй, чанкайшистска бүлэгүүд мэтын арадта эсэргүү үлэгдэлнүүдтэ түшэглэнэ.

Иимэрхүү политика хадаа hохорлиг политика мүн. Юуб гэхэдэ, Азида, Номгон океанай бассейндэ болоhон ба энэ райондо ажаhуудаг миллиардhаа үлүү хүнүүдэй дайнай хойто тээхи ажабайдалда нүлөө тэмдэг үзүүлжэ байгаа үндэhэн хубилалтануудые тоонгүй байжа болохогүй.

Корейдэ эблэрэлтэ баталалга хадаа агрессидэ ба улаcхоорондын авантюрануудта эсэргүүдэй эб найрамдалай хүсэгшэ бүхы хүсэнүүдэй тэмсэлэйнь тон шухала үе мүн. Тэрэ хадаа тэсэбэри ба оролдолго хэрбээ гаргаад байбал, улаcхоорондын хүшэр шанга проблеманүүдые ёhотойгоор шиидхэгдэхэ ябадалые эб найрамдалай хүсэлэй хүсэнүүд түйлажа шадаха гэжэ элитэжэ харуулна.

Зүүн зүгтэ агрессивнэ хүсэнүүдэй гаргажа байгаа шэнэ аашануудые анхаралдаа абангүй орхибол буруу болохо байна. Эдэ аашануудай зорилгонь тон эли—Корейдэхи эблэрэлгые эбдэхэ, Азидахи, Номгон океанай бассейндэхи оршон байдалые хүшэр хүндэ болгохо гэhэн ябадал мүн.

Һаяхан США-гэй гүрэнэй секретарь ба Ли Сын Ман хоёрой договор баталhаниинь мэдээжэ, тус договор хадаа «Корейскэ республикын территори дээрэ гү, али тэрээндэ ойро шадар» өөрынгөө хуурай газарай, далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые «тодорхойлотлоогүй саг соо» байлтаха эрхые Америкын Холбоото Штадууд абаха гэжэ хараална. Ондоогоор хэлэхэдэ, Урда Корейн территори дээрэ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүнөө хүрэтэр байhан ябадалай хэрбээ дайгаар шалтагдадаг байгаа hаа, мүнөө харилсан аюулгүй байха тухай договор гэгдэдэгээр шалтаг баригдаха байна. Хэрэг байдалай үг удхань хубилхагүй юм. Урда Корейе США-гэй сэрэгэй плацдармын байдалда саашадаашье барижа байха гэжэ hанаашалагдана, энэнь корейскэ асуудалые эбэй ёhoop эсэслэн шиидхэхэ гэhэн ба Азидахи аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэhэн эрилтэнүүдтэ зүришэнэ.

Зарлагдаха гэжэ Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээгээр хараалагдаhан Политическэ конференциин состав ба хүдэлмэриин журам тухай асуудал тушаа Америкын Холбоото Штадуудай зонхилхы бүлэгүүдэй позици хадаа эб найрамдал хүсэгшэ хүсэнүүдтэ буруушаагдахэ ёhooроо буруушаагдана гэжэ мүн нэмэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ позициин эсэстэ Инди, тэрэшэлэн зүүн зүгэй бусад зарим гүрэнүүд конференциин газаа тээ үлэhэн байна, эдэ гүрэнүүдэй тус конференцидэ хабаадаха ёhотой байhандань ажаг hэжэг байхагүй.

Эдэ бүгэдэ хадаа Корейдэ түйлагдаhан эблэрэлгые бэхижүүлхэ, корейскэ асуудалые эбэй ёhoop эсэслэн гүримшуулха тушаа саашанхи алхам хэхэ гэhэн эрмэлзэл США-гэй зонхилхы бүлэгүүдтэ бии байна гэжэ лаб лэ хэлэнэгүй.

Тиимэhээ эб найрамдал хүсэгшэ бүхы хүсэнүүдэй харюусалга улам ехэ болоно. Тэдэнэр хадаа Корейдэхи эблэрэлгые бүхы дэлхэй дээрэ, тэрэ тоодо Зүүн зүгтэ улаcхоорондын шанга байдалые саашадань hуларуулгада зорюулагдаhан шэнэ хүсэлэлгэнүүдэй эхинэй пункт болгожо шадаха байна, болгохошье ёhотой.

Объективнэ условинууд Азиие эб найрамдалай хэрэм болгохо арга боломжые Зүүн зүгэй олонниитын түрүү хүсэнүүдтэ олгоно, энэ арюун зорилгые шиидхэлгэдэ амжалта түйлахынь Азиин бүхы арадуудта халуунаар хүсэхэ хэрэгтэй.

Хитадай Арадай Республикын улаcхоорондын нэрэ хүндэ ба политикань тэдэ объективнэ условинууд соо тон шухалань болоно. Хитадта эзэрхэхын түлөө империалистическэ бүлэгүүдэй олон арбаад жэлдэ хэhэн тэмсэл хадаа Зүүн зүгтэ улаcхоорондын харилсаануудые онсо хүшэр шанга болгоhон байна. Мүнөө Хитадай Арадай Республика Азида ба Номгон океанай бассейндэ бата бэхижэлэй хүсэтэ фактор болонхой. Эгээ иимэhээ агрессивнэ хэрэгүүдэй мастернууд болбол Хитад доромжолгын ба мүлжэлгымнай газар байхаяа огголон болёо, суверенитедые формальнаар бэшэ, харин бодотоор олоо, улаcхоорондын оршон байдалда статист байхаяа болижо, өөрынгөө дулдыдангибэшэ, бэеэ даанхай политика ябуулна гэжэ хороо бусална. Дэлхэй дээрэ агуу ехэ шэнэ гүрэн бии болоо, тэрэ хадаа эб найрамдал хүсэгшэ бүхы хүсэнүүдтэй хамтадаа эб найрамдал бэхижүүлгын ба улаcхоорондын аюулгүй байдалай интересүүдые хамгаална. Энэ хадаа hүүлэй хэдэн арбаад жэлнүүдэй туршада улаcхоорондын ажабайдалай хүгжэлтын шухалын шухала ёhотой түүхэтэ үрэ мүн, энэ үрэ хадаа гансашье үнгэрhэн замые бэшэ, мүн перспективэнүүдые гэрэлтүүлэн харуулна.

Гэхэтэй хамта, зарим бүлэгүүд Хитад тушаа агрессивнэ политика ябуулна. Хитадай Арадай Республикые гансаардуулха гэжэ оролдоно. Мүнөө үеын улаcхоорондын оршон байдалда Хитадай Арадай Республикые «гансаардуулха» арга боломжо бии гэжэ тоолохо ябадал хадаа ажабайдалhаа таhарhан, бодото ушар байдалые мэдэхээ болиhон хүнүүдэй хархис хооhон бодол гээшэ гэжэ тоолохоhоо ондоо аргагүй.

Арадуудай хоорондо эб найрамдал тогтоолгодо хамаатай шухала асуудалнуудые мүнөө үедэ агууехэ Хитадгүйгөөр шиидхэжэ болохо юм гэжэ, үнэн бодолдо ба түүхын зайлашагүй ябадалда зүришэн, тоолодог политикые архивта үгэхөөр болоо бэшэ аал.

Эб найрамдалда дуратай Советскэ Союзай ба эб найрамдалда дуратай Хитадай Арадай Республикын хани барисаан хадаа эб найрамдалай хүсэтэ түшэг түлгуури болонхой. Эгээ иимэhээ энэ хани барисаае бүхы арадууд амаршална, удхынгаа талаар арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын условинуудай эгээ шухалануудай нэгэн гэжэ тоолоно.

Зүүн зүгтэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын туг доро хүгжэн, Азиин ба Номгон океанай бассейнэй бүхы оронууд өөhэд хоорондоо, мүн дэлхэйн бусад районуудтай экономическа амгалан холбоонуудтай байха талаар тон ехэ арга боломжонуудтай болохо байгаа. Энэ хадаа олон гүрэнүүдэй зүгhөө Азиин оронуудта конструктивна ба бодото hайн туhаламжа үзүүлхэ тухай асуудал шиидхэлгэдэ шэнэ ёhoop хандахын тулада шухала условинуудые байгуулжа мүн лэ үгэхэ байгаа.

Хүндэтэ ханинар! Героическа корейскэ арадта бүхы советскэ хүнүүдэй үнэн сэдьхэлэй хани барисаанай мэдэрэлтэй байдаг тухай Таанадаар дамжуулан тус арадта хэлэхыемни зүбшөөгыт. Манай арадуудай хоорондохи хани барисаан хадаа манай оронуудай суверенитет болон бэеэ даанхай байдалые харилсан хүндэлэлсэлгын бата үндэhэ hуури дээрэ, эб найрамдал ба арадуудай хоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ харилсан алба хэхээр бэлэн байгаагын үндэhэ hуури дээрэ байгуулагданхай. Энэ хадаа тус хани барисаан саашадаа бэхижэхын ба хүгжэхын тулада бүхы эрхэ нүхэсэлтэй гэжэ харуулна.

Эбдэршэгүй хани барисаан агуухэ хитад арадые мүн лэ корейскэ арадтай холбоно гэжэ Советскэ Союзай арадууд баясана. Хитад

(Түгсэхэлынь 2-дохи нюурта)

1953 оной сентябриин 19-дэ Кремльдэ, обед дээрэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгын түгэсхэл

арадай героическа хүбүүд үнэнэй илан мандахын тулада, корейскэ арадай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай тулада корейскэ газар дээрэ адхаһан шуһаараа энэ хани барисаае бэхижүүлээ. Хитадай ба Корейн арадуудай алдарта хани барисаан олон зуун жэлнүүдтэ оршожо ба һалбаран мандажа байг лэ!

Корейскэ Арадай-Демократическа Республика өөрынгөө национальна нэгэдэлые һэргээн бодхоолго тээшэ, эб найрамдал ба прогресс тээшэ эрмэлзэжэ байгаа корейскэ арадай эрхим дээдэ этигэлые бэедээ шэнгээнхэй.

Оронойнгоо экономико ба культурые һэргээн бодхоохо, саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ, өөрынгөө арадай ажана һайн байдалые дэбжүүлгэдэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ехэ амжалтануудые һаядаа туйлаха байһандань ажаг һэжэг байхагүй.

Советскэ Союз болбол интервентнүүдэй хэһэн шархануудые эдэгээхэ ябадалдань Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада бүхы хэмжээгээр туһалха байна.

Интервентнүүдтэй хэһэн хүндэ байлдаанууд дундуур Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын үргэн ниитэ хүн зон тон нигта жагсаалтай ба нэгэдэлтэй байһанаа бүхы дэлхэйн үмэнэ харуулаа, корейскэ ажалшан арадай түүхэтэ туйлалта—хүдэлмэришэн анги ба таряашадай союз эгээ энээнһээ үндэһэтэй. Манай корейскэ ахадүүнэр энэ нангин союзые саашадаа нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр хамгаалжа, тэрээнэй бүхы хэмжээтээр батажаха тухай анхарал оролдолго эсэшэгүйгөөр гаргат лэ.

Тунгалаг үглөөгүүрэй орон гэжэ нэрлэгдэдэг Корея гүйсэд эб найрамдал түргэнөөр абажа, бүхы хэмжээгээр дэбжэхэ замда гараха гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ Союз ба Корея хоёрой хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө, героическа корейскэ арадай түлөө, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор эсэслэн туримшуулхын ба корейскэ арадай национальна нэгэдэлэй һэргээн бодхоогдохын түлөө, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительствын түлөө, нүхэр премьер-министр, Танай элүүр мэндын түлөө би хундага үргэнэб.

1953 оной сентябриин 19-дэ Кремльдэ болоһон обед дээрэ

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сенэй хэлэһэн үгэ

Ехэ хүндэтэ түрүүлэгшэ нүхэр Маленков!

Хүндэтэ нүхэд!

Бидэнийе Советскэ Правительствын, советскэ арадай, Советскэ Союзай парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй хани барисаанай ёһоор хүндэлэн абаһанай түлөө, тусгаарлабал, Москвада ерээд байха үедэнь манай делегаци тухай хүндэтэ Георгий Максимилианович Маленковой өөрынь гаргаһан тусхай анхарал оролдолгын түлөө үнэн зүрхэнэй баясхалангые Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна делегациин үмэнэһөө хүргэхыемни зүбшөөрыт. Энээнэй ашаар Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна делегаци өөрынгөө зорилгые хани барисаата оршон байдалда амжалтатайгаар дүүргээ.

Агууехэ Советскэ Союз японско империализмын олон жэлэй дарлалтаһаа манай арадые сүлөөлөө, арадай засагые байгуулха бүхы условинуудые Хойто Корейдэ бии болгоо, демократическа шэнэдхэн хубилалтануудые бэелүүлхэ ябадал хангаа, японско империалистнуудаар һандаргагдаһан манай ороной арадай ажахые һэргээн байгуулха ба хүгжөөхэ хэрэгтэ манай арадта материальна ба техническэ асари ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай хоорондохи экономическа болон культурна хани харилсаан тухай 1949 ондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор корейскэ арадта Советскэ Союзай үзүүлдэг бүхы талын туһаламжа хадаа оронийе саашадань демократическа ёһоор хүгжөөхэдэ шиидхэхы удхашанартай байгаа.

Советскэ Союзай һайн һанаата туһаламжын ба манай арадай шэн зоригто ажалай ашаар Хойто-Корейдэ хүн зоной материальна ба культурна ажабайдалай хэмжээн түргөөр дээшэлээ, манай Эхэ оронийе амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ демократическа хүсэн түгэлдэр база байгуулагдаа.

Манай республикада американска империалистнуудай ба тэдэнэй Ли Сын Манай бүлэгтэхи зарсанарай зэбсэгтэ добтолгио агрессорнууд тушаа бүгэдэарадай зэбүүрхэл ба дурагүйтэлгые манай арадта үүдхэһэн байна. Гартаа буу барижа өөрынгөө Эхэ оронoй эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ, арадай-демократическа байгуулалтые хамгаалгада нэгэн хүн шэнгеэр бодоһон манай арад хитад арадай һайндуратантай хамтадаа үзэгдөө дуулдаагүй ехэ героизм харуулба.

Хитад арадай, арадай демократиин оронуудай, Советскэ Союзаар толгойлогдоһон демократиин ба социализмын бүхэдэлхэйн лагериин ахадүүгэй туһаламжын ба дэмжэлгын ашаар, корейскэ арад өөрынгөө эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалые хамгаалаа, манай оронийе боолшолхо гэһэн американска империалистнуудай агрессивнэ түсэбүүдые эбдээ, эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталхыень тэдэнийе баалаа.

Энэ хадаа корейскэ ба хитад арадуудай илалта байхаһаа гадна, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын бүхы лагериин илалта мүн гэжэ яһала зүбөөр тоолодог.

Манай Эхэ орондо тохёолдоһон эгээн хүшэр хүндэ үедэ бүхы дэлхэйн демократическа хүсэнүүдые толгойлһон Советскэ Союз корейскэ арадта туйлай ехэ туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлжэ, тэрэнэй хуулита эрхэнүүд ба интересүүдые уласхоорондын хэмжээн дээрэ хамгаалжа, үнэн зүб хэрэгэй түлөө шэн зоригто тэмсэлдэ манай арадые зоригжуулаа, илаха гэһэн этигэл найдабарие манай арадта батадхаа. Энэ хадаа манай арадай илалтын шиидхэхы условинуудай нэгэниинь болоһон байна.

Дайнда һандаргагдаһан арадай ажахые түргөөр һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ, манай арадай материальна ажана байдалые түбхинүүлхэ ба һайжаруулха, өөрынгөө Эхэ оронийе амгалан ёһоор нэгэдүүлгын материальна база саашадань бэхижүүлхэ ябадал мүнөөдэр манай арадай үмэнэ байһан хойшолуулашагүй шухала зорилгонууд болоно. Эдэ зорилгонуудай тон ехэ ба хүндэ байһаниинь лабтай.

Гэбэшье, Корейн Ажалай партиин хүтэлбэри доро, агууехэ Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын ба арадай демократиин оронуудай ахадүүгэй туһаламжатайгаар бүхы бэрхэшээлнүүд ба һаадуудые корейскэ арадай дабаха, дотоодын ба гадаадын али бүхы дайсадта эсэргүү тэмсэлдэ илалта туйлаһан шэнгеэр эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

КНДР-эй ба Советскэ Союзай правительствонуудай хоорондо Москвада амжалтатайгаар болоһон хэлсээнүүдэй ашаар, корейскэ арад манай экономикын шухала үндэһэ һуури болохо промышленна предприятинуудые һэргээн байгуулха ба бариха ябадалда шухала хэрэгтэй түхеэрэлгэ болон туһаламжа Советскэ Союзһаа абаха байна, мүн манай орондо хүдөө ажахы ба культурые саашадань хүгжөөхэ ябадалда шухала үүргэ дүүргэхэ туһаламжа абаха байна.

Энэ туһаламжа корейскэ ба советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаае тэрэшэлэн бэхижүүлхэ, манай орондо хүдэлмэришэд ба таряашадай хани барисаа батадхаха, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ, манай Эхэ оронийе амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ, Азида эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ шэнэ оруулалта хэхэ юм.

Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнтэй хамтадаа манай арад бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал ба хүн түрэлтэнэй һаруул һайхан ерээдүйе хангахын түлөө Советскэ Союзда коммунизм байгуулгын хэрэгтэ Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро туйлагдаһан советскэ арадай агууехэ амжалтануудта хизааргүйгөөр баясана. Манай арад саашадаа саг үргэлжэ амжалтануудые туйлахыень советскэ арадта үнэн зүрхөөрөө хүсэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ Правительствода ба советскэ арадта гүн гүнзэгы баясхалангаа үшөө дахин мэдүүлхыемни, ехээр хүндэлдэг байһанаа Танда найдуулхыемни намда зүбшөөрыт.

Элүүр мэндэ ябахыетнай, хүндэтэ нүхэр Маленков, Танда хүсэнэб, Танай элүүр мэндын түлөө энэ духаряа үргэхыемни намда зүбшөөрыт.

Бурят-Монголой ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө тэмсэхээр бэлэн

Партиингаа даалгабарие дүүргэхэбди

Би Боргойн совхоздо 21-дэхи жэлээ хонишоноор хүдэлмэрилжэ байнаб. Үнгэрэгшэ жэлэй намар эхэ хонидые харууһалжа байтарни дүрбэ һара боложо байһан нарин нооһотой 804 толгой хурьгадые эхэһээнь һалгаагаад, намда даалгажа үгөө һэн. Эдэ хурьгадые харууһалжа, нэгэшье хоролтогүй ондо оруулаад, хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 3 килограмм 800 грамм нооһо хайшалжа тушааһан ба амидынь шэгнүүрые 40 килограммда хүрэтэр дээшэлүүлһэн байнаб.

Иимэ амжалта манай отарын хонишод Валентина Тютрина, Дари Цыбенова гэгшэдэй эбтэй эмхитэйгээр ажаллаһанай аша үрэ мүн.

Урдань баяд ноёдой хони адуулаад, үбдэг соорхой, үлэн хооһон ябагша һэм. Советскэ засагай тогтоһоор тон ондоо байдалтай болооб. Би 20 жэл хонишоноор ажаллаха зуураа, парти ба правительствын зүгһөө хэдэн дахин шагналда хүртэбэб. Жэшээнь, минии оролдосото ажалые хараадаа абажа, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1948 ондо «Хүндын тэмдэг» гэжэ орденоор шагнаһан байгаа. Тиихэдэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар хэдэн дахин шагнагдааб. Мүнөө юугээршье ядамаггүй ажаһуунаб.

Жэлэй эхинһээ хойшо түлгэнүүдэйнгээ амидын шэгнүүрые һайнаар дээшэлүүлһэнэйнгээ түлөө манай отара 1800 түхэриг шагнал абаа.

КПСС-эй ЦК-гэй һая боложо үнгэрһэн Пленум дээрэ нүхэр Хрущевой хэлэһэн элидхэлтэй танилсаад байхадаа үнэн зүрхэнһөө һайшаанаб, тиигээд саашадаа бүри һайнаар ажаллахаб гэжэ үгэеэ үгэнэб. Пленумэй тогтоол соо СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар горьтойхон программа табигдана. Энэ программые бидэнэрэй, советскэ арадай дүүргэхэмнай лабтай. Би саашадаа улам эршэмтэйгээр ажаллан хонидоо тарган тобироор харууһалжа, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын ба үүлтэрыень һайжаруулхын түлөө тэмсэхэб.

Балжи Цыбенов, Зэдын аймагай Боргойн совхозой хониной отарые даагша.

Ажалай дэбжэлтэ

Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» артелиин колхознигууд «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолтой, мүн нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлтэй гүнзэгыгөөр танилсана. Тус тогтоолые, колхозно байгуулалтые саашадань бэхижүүлхэ, ажалшадай байдалые улам һайжаруулха тухай Коммунистическэ партиин шэнэ анхарал оролдолго гэжэ тэдэнэр тоолоно. Мүнөө колхозник бүхэн улам оролдосотойгоор ажаллажа байна. Колхознигуудай ажалай шэнэ дэбжэлтэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ, ниитынгээ малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха арга боломжо тус артельдэ олгоно. Партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолдо зохилдуулан, тус колхоз 1954 ондо үнеэдэй тоо толгойе улам олон болгохо гэжэ хараална. Энэ хадаа колхозой ажахын гол һалбари — малажалые олзо доход ехэтэй болгохо байна.

Б. Цыденов.

Үндэр ургасын түлөө

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые Баргажанай аймагай колхозно таряашад үргэнөөр зүбшэн хэлсэнэ. Колхознигууд Пленумэй тогтоолтой тон һайнаар танилсажа, тэрэнийе нэгэн һанаалаар һайшаана. Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир Жанаев иигэжэ мэдүүлбэ:

—Орооһото культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ энэ тогтоол ехэ анхарал хандуулна. Бидэ таряанажалайхид энэ жэлдэ намарай пар бүри ехээр хахалбабди. Үрһэнэй фонд гүйсэд хаажа дүүргэбди. Мүнөө колхознай пар хахалжа дүүргээ.

—Партиин тогтоолые бэелүүлхын тулада бидэнэр, колхозно таряашад ниитынгээ малые дулаан байраар хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гаргахабди. Энэ жэлдэ фермэ дээрэ тэжээл буйлуулха кухни түхеэрэгдэхэ, кормозапарник тодхогдохо байна,—гэжэ барилгын бригадын бригадир нүхэр Хомуев мэдүүлээ.

М. Шагдуржапов.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын программа

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Хориин МТС-эй механизаторнууд «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүлеэн абаба. МТС-эй бүхы тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ тогтоолтой тон һайнаар танилсана. Мүнөө энэ МТС-эй партийна организациин 20-ёод агитаторнууд Пленумэй шиидхэбэрие механизаторнуудта уншажа, СССР-эй Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгоор партиин ЦК-гэй Пленумэй хараалһан хэмжээнүүд тухай тодо һонороор тэдэнэр хөөрэжэ үгэнэ.

Үдэшэлэн полевой станда... Эндэ тус МТС-эй тракторна № 4 бригадын хүдэлмэришэд сугларанхай. Үдэр соо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хэһэн ажалайнгаа дүнгүүд тухай тэдэнэр хөөрэлдэнэ, үглөөдэр хэхэ ажалаа тодорхойлно. Уданшьегүй тракторна бригадын бригадир Иван Федорович Суровой һуурииһаа бодожо, партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоол тухайда хөөрэжэ үгэхыень коммунист агитатор Балжир Базаровта үгэ үгэбэ.

Тус агитатор оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, ойрын жэлнүүдэй туршада орон дотороо эдеэ хоолой продуктнуудые элбэг ехэ болгохо, газартаряаланай ургасые эрид ехээр дээшэлүүлхэ, ниитын малажалые хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр хүгжөөхэ, энэ ажалда МТС-үүдэй үүргые улам ехэ болгохоор Коммунистическэ партиин хараалһан тодорхой хэмжээнүүд тухай ехэ элеэр сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Удаан тракторист Дылык Содномов үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тухайда манай партиин хараалһан хэмжээнүүд колхозно деревниин ажалшадай бүхы ажал ябуулгын бодото программа мүн. Энээниие бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэб. Үдэр бүхэндэ манай хажэ байһан ажалнай Эхэ оронoо улам хүсэтэй, бүри баян болгохо хэрэгтэ зорюулагдана. Би «ХТЗ—НАТИ» тракторта ажалланаб. Тракторна хүдэлмэринүүдэй энэ жэлэй түсэбые 120 процент дүүргэжэ, зөөлэн хахалалгада оруулхада 1150 га газар хахалха, жэлэй эсэс хүрэтэр 5 центнер горючи алмаха гэһэн уялга абанаб.

—Партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэри дотор,—гэжэ Иван Федорович Суровой мэдүүлбэ,—хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ МТС-үүд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ колхозно байгуулалтын материально-техническэ база мүн гэжэ хэлэгдэнэ. Тиихэдэ, колхозно таряашадай ба механизаторнуудай ажаһуудалай условинуудые улам һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд тус тогтоол соо хараалагданхай.

Энэ тракторна бригадын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолдо харюу болгон, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые 120 процент дүүргэхэ, октябриин 5 хүрэтэр намарай пар хахалха түсэбөө дүүргэхэ гэһэн уялга нэгэн дуугаар абаба.

Тус МТС-эй тракторна № 2 бригада Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын тэшүүн комбайнерка Цыбикмит Чимитдоржиева Пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон, таряа хуряалгын дүүрэтэр 370 га таряа хуряаха гэһэн уялга абаба.

Мүн самоходно комбайнай комбайнер Владимир Вильдавский таряа хуряалгын дүүрэтэр 400 гектар таряа хуряахаб гэһэн уялга абаа.

Мүнөө Хориин МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон, эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряаха түсэбөө дүүргээд сентябриин 25 болотор үрһэ хааха, октябриин 5 болотор намарай пар хахалха даалгабаринуудаа дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байна.

Колхознигуудай ажалай эдэбхи

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» Советскэ Союзай Компартиин Центральна Комитедэй Пленумэй түүхэтэ тогтоолые Кударын аймагай колхозно таряашад ба машинно-тракторна станцинуудай механизаторнууд гүнзэгы баяртайгаар угтажа, ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй үрһэ хүрэнгэ хаахын ба малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, улам эршэмтэйгээр, улам үндэр дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Эндэхи түрүү колхозууд, тэрэ тоодо «Красная Заря», «Путь Октября», «Путь социализма», «Комбайн» болон бусад колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тиихэдэ «Красная Заря» колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Жарников) гэшүүд таряагаа хуряажа дүүргээ. Мүн Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнууд колхозно таряа һайн шанартайгаар ба түргэнөөр хуряахын түлөө оролдоно. Комбайнернууд Иван ба Иннокентий Жарниковтан мүнөө 370—370 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряагаа.

Аймагай организацинууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудта партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоол үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ, аймагай хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхын түлөө шэнэ шэнэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдажа байна. Аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин начальник нүхэр А. Н. Соковиков энэ түүхэтэ тогтоолтой танилсаһанай һүүлээр иигэжэ мэдүүлбэ:

— Хүдөө ажахые саашадань хүсэ ехэтэйгээр хүгжөөхые манай бодото ажабайдал эринэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы колхознигуудай ба хамаг советскэ арад зонойнгоо ажана байдалые улам бүри һайжаруулха зорилго манай партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо табигдаа. Энэ тогтоол соо МТС-үүдэй хүдэлмэрие һайжаруулха хэрэгтэ онсо шухала анхарал хандуулагдана. Мүнөө манай зарим МТС-үүд нилээд ехэ гээгдэлтэй, хүсэд болбосон түхэлтэй ба техническэ базатай болгогдоогүй байһаар. Жэшээлхэдэ, манай эндэхи Хамнигадайн МТС мүнөө хүрэтэрөө һайн мастерскойгүй, хүдөө ажахын машинануудые хадагалха һайн һарабша сарайгүй байха юм. Тиимэһээ партиин ЦК-гэй Пленумэй түүхэтэ тогтоолдо харюу болгон, аймагайнгаа МТС-үүдые бүхы талаарнь һайжаруулха гээшэ аймагай бүхы ажалшадай, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно. Энэ зорилгоёо тэдэнэй амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһаниинь лабтай. Гадна, энээнһээ урда тээ гансахан агрономдо 2—3 колхоз даалгагдадаг байгаа. Энэ хадаа агрономуудай харюусалгые доошолуулдаг байһан юм. Мүнөө партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой ёһоор агроном бүхэндэ колхоз даалгагдаха гэхэ гү, али колхоз бүхэн агрономтой болохо байна. Энэ хадаа хүдөө ажахые, манай колхозуудые улам саашадань хүгжөөлгэдэ, агрокультурые нэбтэрүүлгэдэ, тиигэжэ арад зондоо эдеэ хоолой продуктнуудые элбэг дэлбэгээр үгэдэг болохо ябадалда аргагүй шухала байһаниинь мэдээжэ.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

Үнеэдэйнгээ тооe олошоруулхабди

Закаменай аймагай колхозуудай полинууд болон тогууд дээгүүр моторнуудай абяан түхэреэн сүүдхэ соо замханагүй. Колхознигууд, механизаторнууд, ургаса хуряалтые, гүрэндэ таряа тушаалгые шадзал һаа түргэнөөр дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гаргана. Ворошиловай, Катановичын нэрэмжэтэ, «Улаан-Далахай», «Улаан малшан» болон бусад олон колхозуудай гэшүүд таряа хуряалгаяа дүүргэхэеэ байна.

Һаяшаг Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд правленидээ сугларба. Эдэнэр «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые ехэ анхаралтайгаар шагнабад. Тогтоолые уншажа дүүргээд, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиков иигэжэ хэлэбэ:

— Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тодорхой хэмжээнүүд партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоол соо хараалагданхай. Манай колхозые абажа үзэхэ болоо хада, ургаса хуряалгые үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ эртэ дүүргээбди, мүн гүрэнтээ таряа тушаалгаар бүримүһэн тоосообди. Бидэнэр найдабаритайгаар урагшаа дабшанабди. Манай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ улам һайн һайхан боложо байна. Гэбэшье, амжалтануудаараа һанаагаа амархагүй, дутуу дунданууд зоримгойгоор элирүүлжэ байха хэрэгтэй гэжэ бидэнэрые манай парти һургадаг. Манай колхоздо дутуу дунданууд олон. Малажалнай һулаар хүгжөөгдэнэ, үшөө бага олзо доход үгэнэ. Энэ хадаа тэжээлэй базын дутамагаар байгуулагдаһан дээрэһээ болоно. Мүнөө манай зорилго малажалай, илангаяа эбэртэ бодо малай, үнеэдэй тоо толгойе олошоруулха ябадал мүн.

И. Комиссаров.

Эрхим хонишон

Бальжима Санжиева Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоздо хонишоор үнинэй хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа өөрынгөө даажа байһан отарын хонидые һайнаар харууһалжа, түл абаха ба нооһо хайшалха даалгабаряа жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг байна. Энэ жэлдэ тэрэнэй харууһалдаг отарын хонин бүриһөө дунда зэргээр 5,1 килограмм нооһон хайшалагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тэрэнэй харууһалдаг отарын хонид бэлшэжэ ябана. Хүрээ соо Бальжима Санжиева.

З. Веснинагай фото.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг болгохобди

Заиграйн аймагай Ново-Ильскинскэ сельсоведэй Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудта, Курбын МТС-тэ суглаанууд болобо. Тэдэ суглаанууд дээрэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоол зүбшэн хэлсэгдэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялганууд абтаһан байна.

Курбын МТС-эй комбайнер нүхэр Козлов суглаан дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

—Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо талаар бидэнэрэй, механизаторнуудай үмэнэ ехэ зорилго табигдаба. Энэ зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада би бүхы механизаторнууд шэнги хамаг хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө элсүүлхэб. 600 гектар таряа хуряаха уялгатай аад, «Сталинец—6» гэжэ комбайнаараа 650 гектар таряа хуряагааб. Сезоной дүүрэтэр үшөө 50 гектар таряа хуряахаб гэжэ үгэеэ үгэнэб.

Б. Базаржапов.

Кооперативна промышленность эрхим шанартай, гоё һайхан зүйлнүүдые бүтээхэ ёһотой

БМАССР-эй олзоборилгын кооперациин худэлмэрилэгшэдэй суглаан һаяхан Улан-Удэдэ болоно, 1953 оной 8 һарын худэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ. Республикынгаа ажалшадта эрхим шанартай, гоё һайхан эд бараа элбэг ехээр үгэхэ гэжэ олзоборилгын артельнүүдэй гол зорилго мүн гэжэ тэндэ тэмдэглэбэ. Тус суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэдэй үгэнүүдһээ абажа доро толилнобди.

Өөһэдынгөө арга боломжые гүйсэд ашаглаха

Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Мартыненкын хэлэһэн үгэһөө

Манай артелиин коллектив хахад жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, мүн август һарын даалгабарие 128 процент дүүргэжэ, хэдэн арбаад мянган түхэригэй эмалированна амһарта, панцерна сеткэтэй оронуудые түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилбэ. Мүнөө бидэнэр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаабди.

Гэбэшье, «Бурпромсоведэй» системын олонхи артельнүүд валовой түсэбөө дүүргэбэшье, ассортиментнэ түсэбөө дүүргэхэ гэжэ оролдодоггүй байна. Жэшээлхэдэ, «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артель август соо валовой продукцияар түсэбөө 105 процент дүүргэбэшье, ассортиментнэ түсэбөө 100 дүүргээгүй. Эндэ аяар 8 ондоо зүйлэй продукци дутуу үйлэдбэрилэгдээ. Тиихэдэ, «Разнопромкооп» гэжэ олзоборилгын артель бүришье муугаар худэлмэрилнэ. Энэ артель валовой продукци гаргаха найман һарынгаа түсэбые 87,8 процент дүүргэһэн байна.

Манай артелиин үйлэдбэрилдэг панцерна сеткэтэй оронуудта ажалшадай эрилтэ бүри ехээр ургана. Гэбэшье, бидэнэр ажалшадай эрилтэнүүдые дүүрэн хангажа шаданагүйбди. Тиимэһээ, «Бурпромсоведэй» хүтэлбэрилэгшэд, тэрэнэй түсэблэлгэ-үйлэдбэриин таһаг бидэнэрые түүхэй эд болон бусад материалнуудаар дүүрэнээр хангаха зэргэтэй. Тингээ һаа, системын бүхы артельнүүд үйлэдбэриингөө даалгабарие тоогоорьшье, шанараарьшье дүүргэжэ шадаха.

Бидэнэр жэлэйнгээ даалгабарие ноябриин 7 болотор сүм дүүргээд, жэлэй эсэс болотор 600 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ, түүхэй эд, электроэнерги, түлишэ болон бусад материалнуудые хэмнэлгээр алмажа, түсэбһөө гадуур 250 мянган түхэриг алмаха гэжэ уялга абабди. Энэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байнабди.

Ажалшадта эрхим шанартай зүйлнүүд хэрэгтэй

„Селенга" гэжэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Карбаиновай хэлэһэн үгэһөө

Ажалшадай ажабайдал үдэр бүри һайжаржа байна. Ажалшад гоё һайхан, шанар һайнтай мебель абахые хүсэдэг болонхой. Манай артель мебель гаргадаг юм. Үйлэдбэрилһэн продукциимнай шанарые хаража үзэбэл, хангалтагүй, муу гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Продукциин шанарые һайжаруулха арга боломжонууд манда бии. Энээнэй тула «Бурлесхимпромсоюз» бидэнэрые һайн шанартай зүйлээр хангаха ёһотой. Мүн тиихэдэ, мебель хэхэ модон бидэнэртэ сооног үгтэдэггүй юм. Үгтэбэшье, шанар муутай, нойтон модон байдаг. Нойтон модоор хэгдэһэн мебель удангүй хатсажа, һандаржа мэдээжэ.

Үнгэ муутай шэрэ ямаршье һайн мебелиие үнгэ зүһэгүй болгодог байна. Манай артель мүнөө үйлэдбэрилһэн бүхы мебелеэ гансал шарахан шэрээр шэрдэнэ. Гадна, мебельдэ хадаха гоё һайхан бариулнууд, гэрэл, сабуу болон бусад материалнууд үгы дээрэһээ үйлэдбэриингөө даалгабарие дүүргэнэгүйбди. «Бурлесхимпромсоюз» болон «Бурпромтехснаб» хоёрой бидэнэрые түүхэй эд болон материалнуудаар ямаршье бүридхэлгүйгөөр хангаһанаа боложо, олон артельнүүд гарзатайгаар худэлмэрилнэ.

Модошо дархашуулай ажал механизацилагданагүй. Жэшээлхэдэ, шипоревэ станок «Бурпромтехснабта» байбашье, манда үгтэнэгүй. Гадна, мебель шэрдэхэ пульвизатор үгы дээрэһээ шэрдэлгэ буудалтын материалнууд гамгүйгөөр гаргашалагдана.

Манда «Бурпромсоведэй» туһаламжа һайнаар үзүүлдэг болоо һаань, бидэнэр эдэ бүхы дутагдалнуудаа ойрын сагта усадхажа, түрүү зэргэдэ гаража шадахабди.

Үйлэдбэриие механизацилга тон шухала хэрэг

„Коминтерн" гэжэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Ткаченкын хэлэһэн үгэһөө

Манай артелиин коллектив продукциин шанарые һайжаруулха ба ассортиментые олошоруулха талаар парти, правительствын табиһан шухала зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна.

Мүнөө бидэнэр үйлэдбэреэ механизацилгада онсо анхарал хандуулнабди. Һаяхан сабхи заһабарилгын машина ашаглалгада оруулжа, худэлмэришэдэй ажалые ниилүүлжэ хүнгэдхэһэн, бүтээсыень дээшэлүүлһэн байнабди. Бидэнэр болника, сабхи, гутал гэхэ мэтые сабуудажа заһабарилха арга олоһон байнабди. Мүнөө энэ худэлмэрээ бригадна методээр хэдэг болообди. Хэһэн худэлмэримнай олон хүнүүдээр һайшаагдабашье, манай коллектив ажалшадай эрилтые гүйсэд дүүрэн хангажа үшөө шаданагүй. «Бурпромсоведэй» хүтэлбэрилэгшэд манай ажалда механизаци үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, түүхэй эд болон материалнуудаар манийе хангаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табяа һаань, бидэнэр үйлэдбэриингөө программые болзорһоонь холо урид дүүргэхэ аргатайбди.

Дутагдалнуудаа дары усадхаха

„Бурпромсоведэй" правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ерёменкын үгэһөө

Энэ жэл олзоборилгын, ой модоной олзоборилгын ба инвалидуудай кооперацинуудай системэнүүд нэгэдхэгдэбэ. Энэ хадаа продукциин өөрынь үные химдаруулха, үйлэдбэриие үргэдхэхэ талаар кооперациин худэлмэрилэгшэдэй харюусалгые улам дээшэлүүлһэн байна.

Үнгэрэгшэ үе соо нэгэдхэгдэһэн энэ системэ валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 99,8 процент дүүргээ. Системын 46 артельнүүдэй миил 19-ниинь 8 һарынгаа түсэбүүдые дүүргэжэ шадаа. Продукциин ассортиментнэ түсэбые дүүргэлгэ хараха болоо һаа, «Разнопромкооп», «Керамик», «Красный производственник», «Победа», «Красное Знамя» артельнүүд даалгабаряа гүйсэд дүүргэһэн, бусад бухы артельнүүд дүүргээгүй байха юм.

Бухы артельнүүд ассортиментнэ түсэб дүүргэхэ аргатай байгаа. Жэшээнь, «Красный Восток» артель элдэб янзын шэл амһарта үйлэдбэрилжэ шадаха юм. Теэд, хүтэлбэрилэгшэдынь ямаршье үүсхэл оролдолго гарганагүй. Зарим хүтэлбэрилэгшэд худэлмэришэдөө ажал дээрэнь зүбөөр хубаарилан табижа шаданагүй. «3-я пятилетка» артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Грюк август һара соо модошо дархашуулаа хубсаһанай хабшуурнуудые бүтээлгэдэ табяад, мебель үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй.

Продукциин шанар бухыдөө хангалтагүй. Июль һара соо үнгэргэгдэһэн харалгада манай артельнүүдэй 230 зүйлэй эд бараанһаа 30-ниинь һайшаагдаһан, аяар 80-ниинь дутагдалнуудтай ба 6-ниинь үйлэдбэриһөө болюулагдаһан байна. «Красный Восток», «Коминтерн», «Кожевник» ба бусад артельнүүдэй продукци илангаяа муу шанартай байгаа.

Парикмахерскануудта, фотографинуудта, часовой, гуталай, тус тус хүнүүдэй захилаар хубсаһа оёхо мастерскойнуудта ажалшадые культурнаар хангалга үшөөл туйлагдаагүй байна. Тэндэ ариг сэбэрые ёһотойгоор сахинагүй. Хүнүүдтэ шэрүүнээр хандаха ушарнууд гарана.

Техническэ условинууд, ямар зүйлнүүд бүтээгдэхэб гэжэ баталагданхай. Теэд артельнүүдэй техническэ шалгалтын таһагай начальнигууд, шалгагшад ба техноругууд тэрэниие бэелүүлгэдэ анхарал багаар табина, продукциин эрхим шанарай түлөө хүсэд тэмсэнэгүй. Артельнүүдэй правлениин хүтэлбэрилэгшэд эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилдэг мэргэжэлтэдэй дүй дүршэлые андалдан абалсалга эмхидхэнэгүй.

Ажалай бүтээсэ бага байһаар. Артельнүүдтэ цехүүдэй, бригадануудай худэлмэри ёһотой зүбөөр эмхидхэгдэнэгүй, машина, зэмсэгүүд дүүрэн хүсөөр ашаглагданагүй. Тиимэһээ нормоёо дүүргэдэггүй хүнүүдэй тоо олон.

Продукциин өөрын үные түрүү артельнүүд химдаруулна. Кировэй нэрэмжэтэ, «Кооператор-комсомолец» артельнүүд энэ талаар амжалтатайгаар худэлмэрилнэ. Теэд олонхи артельнүүд продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө һулаар тэмсэнэ. «Разнопромкооп» ба бусад артельнүүд продукциингаа өөрынь үные дээшэлүүлһэн байха юм. Артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд материал ба түүхэй эдүүдэй гаргашын тоо бүридхэлые һайжаруулнагүй. Хюрөөдэмэл модоной ба бусад материалнуудай тайраһанууд хэрэглэгдэнгүй, түлишэ боложо хосорно.

Хэрбээ Улан-Удын артельнүүдтэ үйлэдбэриин талмайнууд дүүрэнээр ашаглагдадаг һаа, зүгөөр аймагуудтахи артельнүүдтэ тэрэниие ашаглалга нилээд доошоо байна. Һүүлэй үедэ олзоборилгын артельнүүд элдэб олон машина, зэмсэгүүдые абанхай. Теэд тэдэнь дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй, зариманиинь миил хэбтэнэ. Мүнөө артельнүүдтэ модо хюрөөдэдэг долоон станок, 3 двигательнүүд, 1 локомобиль, хирпиисэ дарадаг нэгэ пресс бии аад, оройдоо хэрэглэгдэнэгүй.

Республикымнай олзоборилгын артельнүүдтэ шэнэ техникэ хэрэглэхэ ба шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ асуудал хэрэгсээгдэнэгүй. Оёдолой ехэнүүд мастерскойнуудта нэгэ нэгээрээ хубсаһа оёхо бригадна метод мүнөө болотор дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Олон мастерскойнууд ажалшадай захилые удааруулжа дүүргэнэ. «Труд», «Кооператор-комсомолец» артельнүүдтэ трикотаж ба оёлго дээрэ потоһно метод эмхидхэгдээ. Тэрээниие артель бүхэндэ дэлгэрүүлхэ шухала.

«Бурпромтехснаб» артельнүүдые хэрэгтэй материалнууд ба түүхэй эдүүдээр муугаар хангана. Саг соогоо үгэхэ юумэеэ тэрэ үгэнэгүй. «Бурпромтехснаб» үлүү гараһан түүхэй эдүүдые артельнүүдэй хоорондо зүбөөр хубаарилхын түлөө оролдодоггүй. Тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд артельнүүдэй худэлмэритэй ямаршье холбоо барисаагүй байна, үйлэдбэридэнь ямар юумэнэй дуталдажа байһан тухай һонирхоногүй.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ба продукциин шанарые һайжаруулгада худэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлгэ, инженерно-техническэ худэлмэришэд ба хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэлгэ тон ехэ удхашанартай байна. Энэ жэлдэ 30 гаран гуталшание һургаха аад, 8 хүниие һургаабди, 22 модошо дархашуулһаа — 7, барилгын материалнуудай 40 мастернуудһаа — 25 хүн һургагдаа. «Восход», «Коопстрой» ба бусад артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ хайша хэрэгээр хандана.

Ажалшадай эдэбхи дээшэлүүлхэ хэрэгтэ социалистическэ мүрысөөнэй ехэ үүргэ дүүргэдэгынь мэдээжэ. 46 артельнүүдэй 38-ниинь жэлэйнгээ даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялгануудые абанхай. «Победа», «Коминтерн», Кировэй нэрэмжэтэ артельнүүдтэ мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Декада, һара бүхэндэ мүрысөөнэй дүн гаргадаг, «Хүндэлэлэй доскада» түрүүшүүлэй нэрэнүүд бэшэгдэдэг байха юм.

Бэшэ артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд эдэ түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Мүнөө республикымнай промсовет ажалшадта эрхим һайн шанартай үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые элбэг ехээр үйлэдбэрилхын тулада шухала хэмжээнүүдые абажа эхилбэ. Олзоборилгын артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд парти, правительствын табиһан харюусалгатай зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

КИНО

Һонирхолтой фильм

Советскэ киноэкрануудта үсөөн бэшэ фильм-зүжэгүүд болон фильм-концертнүүд табигдаа. Театральна эрхим зүжэгүүдые экранда табилгые советскэ харагшад ехэтэ һайшааһан байна. Эгээл иимэһээ советскэ циркын амжалтые харуулһан «Эрэлхэгүүдэй аренэ» гэжэ үнгэтэ шэнэ фильмые харагшад угаа ехээр һонирхоно. Искусствын һонирхолтой һалбаринуудай нэгэн байһан туладань циркдэ арад зон дурладаг болонхой.

«Эрэлхэгүүдэй аренэ» гэжэ фильм циркын худэлмэриие эли тодоор харуулна. Фильмын эхилхэдэ экран дээрэһээ «Эхэ оронойннай наран маниие гэрэлтүүлнэ, элдин түрэл хизаарнай сэсэглэнэ» гэһэн сэдьхэл худэлгэмэ хүхюун дуунай аялга соностоно.

Фанфарай абяан дуулдажа, эдир залуушуулай парад эхилнэ. Энэ хадаа худэр солбон хүнүүдэй һайндэр мүн. Фильм соохи программань олон ондоо жанрнуудһаа бүридэһөөрөө онсо шалгарна. Гимнастнууд, акробадууд, жонглернууд, эквилибристнүүд, наезднигүүд, дрессировщигууд, иллюзионистнууд болон клоунуудай нэгэ нэгээрээ, бүлэг бүлэгөөрөө наадаһаниинь экран дээрэ удаа удаагуур харуулагдана. Мэргэжэл ехэтэй болоһон ородой циркын артистнуудһаа гадна, мүн армянска, узбекскэ, азербайджанска, молдавска национальна циркын түлөөлэгшэдэй искусствошье фильм соо харуулагдана.

Акробадууд Шубинтанай шадамар бэрхээр наадахада харагшад һайнаар угтана. Жонглернууд-рекордсменүүд Виолетта ба Александра Кисс гэгшэд мүн лэ дутуугүй наадана. Армянска артистка Мануэлл Папян гэгшын харуулһан акробатическа этюд харагшадые угаа ехээр һонирхуулна. Азербайджанска жонглёр Абдулаев солбон бушуугаараа хүн зониие гайхуулмаар. Велофигуристнууд Александровтанай, молдавска танца наадагша Гитанын, аргамжа дээгүүр шадамараар ябагша Ташкенбаевтанай номернуудые мүн лэ һайшаамаар.

Кинофильм соо харуулагдаһан бухы номернуудые тоолоһоной үрэгүй, зүгөөр эдэ номернууд бухыдөө советскэ циркын искусствын һалбаран хүгжэжэ байһыень гэршэлнэ.

Иимэ һонирхолтой фильм байгуулгада консультантнууд—РСФСР-эй арадай артист Борис Эдер, Ленинградска циркын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Г. Венецианов гэгшэд ехэ үүргэ эзэлээ.

Операторнууд Э. Савельева, Ф. Фирсова гэгшэд өөһэдынгөө уялгые мүн лэ шадамараар дүүргээ. Энэ фильм бухы дээрээ һайн фильм болоо, гэбэшье зарим нэгэн дутагдалнуудтай. Тэдэ дутагдалнуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, футбольно командын наадажа байһан үе карикатурнаар харуулагдаа.

Циркын шухала шанарнуудай нэгэн болохо сатирическэ клоунада, куплет, сатирическэ картинанууд фильм соо оруулагдаагүй шахуу. Ковер дээрэ наададаг клоунууд Олег Попов, Эдуард Середа, Борис Вяткин гэгшэд һонирхолтой номернуудые харуулжа программыень һайжаруулха байгаа. Гэхэ зуура, тэдэнэр харагшадые һонирхуулнагүй.

Зарим тэды дутагдалнуудай байбашье, «Эрэлхэгүүдэй аренэ» гэжэ фильм советскэ циркын искусствын амжалтые олониитэ ажалшадтай танилсуулһан һайн фильм болоо.

С. Огнецветов.

Политехническэ һуралсал бэелүүлхын түлөө

Манай аймагай һургуулинуудай олон тоото багшанар болон хүтэлбэрилэгшэд партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үнгэрэгшэ 1952—1953 оной һуралсалай жэлдэ һуралсал-хүмүүжүүлгын худэлмэриие зарим тэды һайжаруулһан байна.

Һургуулинуудта политехническэ һуралсал бэелүүлхэ асуудалые шиидхэжэ эхилһэнэй ашаар һурагшадай ойлгосо нилээд дээшэлээ. 1951—1952 оной һуралсалай жэлэйхидэ орходоо 1952—1953 оной һуралсалай жэлдэ һурагшадай успеваемость аймаг соо физикээр, 6,8 процент, математикаар 5,5 процент дээшэлээ. Багшанар Г. А. Тармаев, Н. Д. Дондокова, П. И. Ильин, В. В. Балханов (Хэжэнгын дунда һургуули), И. П. Суворов (Ворошиловска долоон жэлэй һургуули), А. Е. Матвеев, Р. Ф. Озерова, Б. С. Мункина (Советскэ долоон жэлэй һургуули), А. А. Сидорова (Первомайска долоон жэлэй һургуули), И. С. Барсова (Дээдэ-Худанай долоон жэлэй һургуули) болон бусад политехническэ һуралсал бэелүүлхэ хэрэгтэ нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон байна.

Политехническэ һуралсал бэелүүлхэ тушаа асуудалаар үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ аймаг дотор зарим тэды амжалта туйлагдабашье, физикэ, хими, биологи, математика, географи, черчени болон бусад предмедүүдые заалга үшөөл хангалтагүй байһаар. Энэнь хабарай экзаменай үедэ харагдаһан байгаа. Жэшээнь, Хэжэнгын дунда, мүн бусадшье хэдэ хэдэн һургуулинуудай һурагшад теоретическэ эрдэмээ практикатай холбожо шадахагүй байба. Чесанын долоон жэлэй һургуулиин нэгэ һурагша уһанай бусалалга ба ууралай гаралга тухай һайнаар хөөрэхэ зуураа, практикада тэрээнэй хайшан гэжэ хэрэглэгдэдэг тухай юушье хэлэжэ шадахагүй байба. Иимэрхүү жэшээнүүд олон.

Политехническэ һуралсал бэелүүлгэдэ яахадаа иимэ ушар тохёолдооб гэхэдэ, классһаа гадуурхи худэлмэридэ (эдир натуралистнуудай, радиотехникын, электричествын, химикотехническэ, машина шэнжэлгын болон бусад кружогуудта) һурагшад тон үсөөнөөр хабаадуулагдана. Ворошиловска долоон жэлэй һургуулида (Дунда Худан) эдир натуралистнуудай кружок үнгэрэгшэ жэл оройдоошье үгы байгаа. Хэжэнгын дунда һургуулиин 569 һурагшадай оройдоол 35-ниинь эдир натуралистнуудай кружогто хабаадуулагдаһан юм. Хэдэ хэдэн эхин һургуулинуудай багшанар харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые (гербаринуудые суглуулга, элдэб приборнуудые хэлгэ) бэлэдхэлгэдэ һурагшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулнагүй. Һурагшад экскурсинуудта ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр гарана. Тэрээнһээ боложо, экскурсинуудта ябаха үедөө һурагшад үрэ ехэтэй ажаглалта хэхэ аргагүйдэнэ, мүн суглуулһан материалаа шэнжэлжэ шаданагүй. Энээнһээ боложо, аймагай нэгэшье һургуулида мүнөө болотор ургамалай һайн булан байгуулагдаагүй байһаар.

Энэ жэлдэ байгуулагдаһан һургуулиин дэргэдэхи һуралсалай участогуудта түсэбэй ёһоор саг үргэлжын худэлмэри хэгдэнэгүй. Эгээл тиимэһээ һургуулиин дэргэдэхи участогууд һурагшадай дурые татанагүй. Олохон һургуулинуудта программын ёһоор лабораторно худэлмэри хүсэд хэгдэнэгүй. Эхин ба долоон жэлэй һургуулинуудай зарим багшанар (Советскэ долоон жэлэй һургуулиин багша нүхэр Воробей болон бусад) лабораторно болон туршалгын худэлмэринүүдые хэхэдээ өөһэдөөшье ядалдадаг юм, зүгөөр эдэ дутагдалнуудаа усадхаха гэжэ оролдоногүй.

Политехническэ һуралсал бэелүүлхэ асуудалые шиидхэхэ зуураа зарим багшанар һурагшадта гэртэнь хэтэрхэй ехэ даалгабари үгэдэг болонхой. Энэнь РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын захиралтатай зүрилдэнэ.

Политехническэ һуралсалда бии байһан дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ аймагай багшанар шэнэ һуралсалай жэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй.

Б. Махатов, Хэжэнгын аймОНО-гой инспектор.

ҺАНАА АМАР ҺУУҺАНАЙ ХОЙШОЛОНГУУД

Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадта худэлмэришэдэй гэр байрын-ажаһуудалай условиие һайжаруулхын түлөө һулаар тэмсэнэ

Коммунистическэ парти болон советскэ правительство ажалшадай материальна ба культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха тушаа сагтаа анхарал оролдолго гаргана. Худэлмэришэдэй хамтын байрануудые барилгада жэлһээ жэлдэ тон их мүнгэн зөөри һомологдоно. Энэ жэлдэ Улан-Удын мяха-консервна комбинадай худэлмэришэд болон инженерно-техническэ худэлбэрилэгшэдэй гэр байра заһабарилга ба шэнээр бариха хэрэгтэ 610 мянган түхэриг һомологдоһон байна. Августын 1-нэй байдалаар энэ мүнгэнэй оройдоо 194 гаран мянган түхэригынь хэрэглэгдэһэн байха юм. Һангай байрануудта ажаһуугшад гэр байраяа заһуулха тушаа байра-коммунальна таһагта хэдэн зуун мэдүүлгэнүүдые хабарһаа эхилэн оруулһан байна. Гэбэшье, комбинадай хүтэлбэрилэгшэд гэр байрануудые заһабарилгада табиха худэлмэришэдгүй, мүн транспортгүй гэжэ шалтаад, ажалшадай гомодол мэдүүлгэнүүдые хэрэгсээнэгүй.

Мэдүүлгэ барингшадта коммунальна таһагай начальник нүхэр Гуреев «аргамни үгы, бү яарагты, хүлеэгты», «ээлжээнтнай ерэхэл байха» гэхэ мэтын үгэнүүдые хэлээд лэ, һанаа амархан һуудаг байна.

Комбинадай управлениин дэргэдэ залуушуулай хамтын 5 байра бии юм. Эдэ байранууд заһабарилгада үни орохо байһан аад, мүнөө болотор заһагдаагүй, штукатурка хэгдээгүй, зарим сонхонуудынь шэлгүй, үүдэнүүдынь барюулгүй байжа байһаар. Тиихэдэ № 15 хамтын байра бүришье муу, муухай байдалда оронхой. Эндэ санитарна гурим сахигданагүй.

Хамтын эдэ 5 байра соо 800 гаран залуушуул ажаһуудаг. Гэбэшье, эдэ залуушуулда таатай зохид условии байгуулагданагүй, тэндэ умывальнигууд дутамаг, 200 гаран одеяла, хэдэн арбаад орон гэхэ мэтын дутамаг дээрэһээ нэгэ орон дээрэ хоёр хоёроороо унтаха баатай болоно. Гадна, эдэ байранууд хэбтэнэ.

Залуушуулай дунда ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулагданагүй. Хүмүүжүүлэгшэ нүхэр Щербакова (коммунальна таһагай партийна организациин секретарь) залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүндэтэ уялгаяа мартажархинхай. Хамтын байрануудаар ябадаггүй дээрэһээ тэндэ юунэй боложо байһые тэрэ мэдэдэггүй юм.

Мүн тиихэдэ зарим участогуудта гэр байра заһабарилгын худэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Эндэ капитальна заһабарилга хэгдэхэ болоһон 5 бараагууд хүнэй ажаһууха аргагүй, задагай зайдан болонхой. Эдэ байрануудай комендантнууд Кузьмин, Жихарёв гэгшэд гэр байрануудые заһабарилуулхын орондо, архидажа байдаг.

Мүнөө хүйтэн боложо эхилбэ. Теэд худэлмэришэд түлеэ зөөжэ абаха аргагүйдэнэ. Юуб гэхэдэ, комбинадай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзна организаци худэлмэришэдые транспортаар ханганагүй.

Комбинадай профсоюзна комитет һаниие хинан шалгажа үзөөгүй байна. Харин мүнөө хүйтэн боложо эхилһэн хойно, энэ асуудалаар коммунальна таһагай начальник нүхэр Гуреевэй тоосоон профсоюзна комитедэй суглаан дээрэ шагнагдаһан байха юм. Худэлмэришэдэй ажаһуудалай условиие һайжаруулха асуудалаар партийна организаци һонирхохо зэргэтэй. Гэбэшье, партийна организациин секретарь нүхэр Щербакова бүхэли зун соо барилгын участогууд дээгүүр, хамтын байрануудаар соогуур ябаагүй. Тиихэдэ комбинадай директор нүхэр Сарбаев, главна инженер нүхэр Карасев ба комбинадай партийна комитет үйлэдбэриингээ ажалябуулгада гол анхаралаа табяад лэ худэлмэришэдэй ямар условидо байһые мэдэдэггүй, тэдээндэ ажаһуудалай зохихо һайн услови байгуулха гэжэ оролдодоггүй байна.

Комбинадай дирекци болон партийна организаци дээрэ дурсагдаһан дутуу дундануудые ойрын сагта усадхажа, худэлмэришэдтэ бай-

„Б. М. ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Холбоолжоной хонгордоолго"

Иимэ гаршагтай материал манай газетын «Сатирын буланда» августын 22-ой номерто толилогдоһон юм. «Заготскодой» республиканска конторые даагша нүхэр Жудрак даалгабарита уялгаяа муугаар дүүргэнэ, кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хойрогоор хандана гэжэ тэндэ хэлэгдээ һэн.

Манай редакцида БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министрын орлогшо нүхэр Жёлтын мэдээсэһэнэй ёһоор, материал соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодорбо. Даалгагдаһан уялгаяа муугаар дүүргэһэнэй ба хуули буса аашануудые гаргаһанай түлөө нүхэр Жудрак ажалһаа сүлөөлэгдэбэ.

„Дүүрэхэеэ болиһон бүридхэл"

Закаменай аймцентртэхи библиотекэ муугаар худэлмэрилнэ, досоонь эмхи гуримгүй гэжэ хэлэгдэһэн материал дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетын «Сатирын буланда» августын 18-най номерто толилогдоһон юм.

Энээнэй хо хэмжээ абтаа. Ажалдаа мууса хандаһанай түлөө библиотекарь нүхэр Будаева ажалһаа сүлөөлэгдөө. Мүнөө тус библиотекэдэ тусхай мэргэжэлтэй худэлмэрилэгшэ томилогдоо, мүн библиотекын худэлмэрилхэ саг тогтоогдоо.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

НОМГОН ОКЕАНАЙ РАЙОНДО АНГЛО-АМЕРИКАНСКА ЗҮРИЛДӨӨНҮҮДЭЙ ХУРСАДАЛГА

hая Вашингтондо болоhон Номгон океанай пактын соведэй ээлжээтэ зүблөөн Номгон океанай райондо англо-американска зүрилдөөнүүдые бага зэргээр hуларуулаа гэжэ американска хэблэлэй харуулхые hэдэhэн болобошье, бодото дээрээ эдэ зүрилдөөнүүд улам гүнзэгы боложо үргэлжэлhөөр. Нацануудай Британска нэгэдэлдэхи англиийска хоёр доминионой—Австралиин ба шэнэ Зеландиин оруулагдаад байхада, Англиие Номгон океанай пактда США-гэй оруулха ехэ дурагүй байhан «таарамжагүй» байдалые болюулхын түлөө кампани тус зүблөөнэй нээгдэхын урда тээ Англида хэгдэжэ эхилhэн байгаа. США-hаа улам ехэ дулдыдангы байдалда эдэ доминионуудай орожо байhан ябадал Лондониие нилээд ехээр айлгаба.

«АНЗЮС-аар (Номгон океанай пактын хуряангы нэрэ—**С. И.**) дамжуулан Австрали ба Шэнэ Зеланди хадаа тэдэнэй өөhэдынь интересүүдтэ ба Нацануудай нэгэдэлэй сад оронуудай интересүүдтэ зүришэдэг американска политикын мэдэлдэ оруулагдажа болохо юм гэжэ Лондондо болгоомжолно» гээд «Обсервер» газетэ бэшэбэ. Номгон океанай пактда оролго англиийска хоёр доминионой интересүүдтэ зүришэнэ гэhэн тус газетын мэдүүлгэ тон зүйтэй байна.

1951 ондо Номгон океанай пактын бии болгогдожо байхада, Холбоото Штадууд хадаа шэнээр hэргээгдэжэ байгаа японско империализмын аюулые энэ пакт зайлуулха юм гэжэ найдуулаад, Австралиие ба Шэнэ Зеландиие тэрээндэ хабаадуулhаниинь мэдээжэ. Үнэн хэрэг дээрээ Холбоото Штадууд Австралиин ба Шэнэ Зеландиин аюулгүй байдал тухай тон багаар оролдоhон байгаа. Номгон океанай пакт хадаа Дальна Востогто ябуулагдадаг американска агрессивнэ политикада эдэ хоёр оронуудые оруулха зохид арга, мүн англиийска шухала хоёр доминионие тэдэнэй метрополиhоо таhалха арга болоhон байна. Япони тухай хэлэхэ болоо hаа, США японско милитаризмые hэргээхын тулада али бүхы юумэ хэнэ...

Пактда хабаадагшадай вашингтонско зүблөөн энээниие гэршэлбэ. Зүблөөнэй нээгдэхэдэ хэлэhэн үгэ соогоо, Даллесай табиhан эрилтэнүүд тус зүблөөнэй шиидхэбэринүүд соо үгэ дууламгайгаар бэшэгдэhэн байна. Уласхоорондын түгшүүрилые юрэнхы дээрэнь, тусгаарлабал Дальна Востогто шангадхаха, Индо-Хитадтахи дайнда элеэр хамаархаха гэжэ шиидээд, Холбоото Штадуудай зонхилхы кюурнууд өөhэдынгөө «хүсэнэй политикые» үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ США-гэй гүрэнэй секретариин дахин соносхожо, Сент-Луйста хэлэhэн үгын үргэлжэлэл гү, али тэрэниие дабталга болоно гэжэ Даллесай хэлэhэн энэ үгые бүрин үндэhэтэйгөөр тооложо болохо юм.

«Коммунистическэ Хитадые мэдэрхэ гү, али тэрэнэй түлөөлэгшэдые ООН-до оруулха тухай үгэшье хэлэгдэжэ болохогүй» гэжэ вашингтонско зүблөөнэй шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэнэ, энэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые шангадхаха гэhэн тэдэ түсэбүүдэй дам саашанхи хүгжэлтые харуулна.

Номгон океанай пактын «гэшүүдэй тоо олошоруулха» арга боломжо зүблөөнэй шиидхэбэринүүд соо эрид шангаар буруушаагдана. Ондоогоор хэлэхэдэ, пактда хабаадагшадай составые үргэдхэхэ гэhэн Англиин гуйлтада харюу болгон, тэрээндэ үүдэ руу (оло дахин) зааhан байна. Тиимэ болохолоороо, американска нүлөөндэ Австралиин ба Шэнэ Зеландиин оролгодо hаад хэхэ гэhэн Англиин ээлжээтэ hэдэлгэ буруу hүрэбэ.

Номгон океанай пактда «США-гэй ба Нацануудай нэгэдэлэй хараа бодол эбтэй боложо байна», сэрэгэй энэ пакт «зүрилдөөнүүдые үгы болгохо шухала арга мүн» байhан хэбэртэйгээр американска «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын баталhан зүйл англо-американска зүрилдөөнүүдэй улам гүнзэгы боложо байхада, энеэдэтэйгээр соносоно.

hЭРГЭЭН БАЙГУУЛАГДАЖА БАЙГАА КОРЕЯ

Корейдэ эблэрэлгын баталагдаhан түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилээд, баатарлиг корейскэ арад интервентнүүдээр hандаргагдаhан республикын арадай ажахые hэргээн бодхоожо эхилбэ. Августын эхеэр болоhон Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй пленум дээрэ КНДР-эй министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Сен дайнай хойто тээхи үедэ арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалда бүхы хүсэеэ зорюулхыень республикын ажалшадые уряалба. Ким Ир Сен хойшолуулашагүй шухала зорилгонууд болгон бүхы ресурснуудые элсүүлэн эмхидхэхэ, хүдэлмэриин хүсые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ажалай процессүүдые механизацилха, мэргэжэл ехэтэй кадрнуудые бэлэдхэхэ, алмалтын түлөө тэмсэхэ гэжэ хараалба. Июлиин 30-да корейскэ правительство дайнда hандаргагдаhан городуудые hэргээн байгуулха тухай шиидхэбэри ба Пхеньяниие hэргээн байгуулха тухай тусхай шиидхэбэри абаhан байна. Республикын саг зуурын столицые hэргээн байгуулха талаар 10—15 жэлээр хараалагдан зохёогдоhон проект бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Нэгэдэхи ээлжээнэй хүдэлмэриие гурбан жэлэй турша дотор хэхээр хараалагдаба. Интервентнүүдээр hандаргагдаhан Пхеньян хадаа город-сад болохо, Корейн промышленна ба культурна тон ехэ центрнүүдэй нэгэниинь болохо байна.

hуралсалай жэлэй эхилhэнтэй дашарамдуулан, КНДР-эй правительство hургуулинуудай сеть үргэдхэхэ ба гэгээрэлэй системые hайжаруулха ябадалда шэглүүлэгдэhэн хэдэ хэдэн тогтоолнуудые толилбо. Энэ жэлдэ 70 шэнэ hургуули ба 9 техникум нээгдэхэ юм. hургуулида hуралсадаг үхибүүдэй тоо 200 мянган хүнөөр олошороо.

Сентябриин 8-да министрнүүдэй кабинет элдүүрилэгдэдэг газарнуудые гуримтай болгохо талаар хэмжээнүүд тухай тогтоол баталан абаа. Американска бомбонуудаар hандаргагдаhан уhанай хаалтануудые, даамбануудые ба бусад барилгануудые hэргээн байгуулха юм. Хоёр жэл болоод Корейн хүдөө ажахын продукци дайнай урда тээхи хэмжээнhээ үлүүлхэ байна.

Корейскэ правительство арадай материальна ажана байдал ба культурна хэмжээ дээшэлүүлхэ ябадалые өөрынгөө шухала зорилго болгон табина. Июлиин эсэстэ республика дотор эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүд нилээд ехээр химдаруулагдаа. Хүндэ промышленностиин предприятинуудые hэргээн байгуулхын хажуугаар, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргадаг предприятинуудые богони болзор соо hэргээн байгуулха гэжэ хараалагдаа.

Корейскэ газетэнүүд промышленна предприятинуудые, электростанцинуудые, түмэр замуудые, мелиоративна барилгануудые hэргээн байгуулха талаар хэгдэhэн хүдэлмэринүүд тухай, корейскэ хүдэлмэришэд ба таряашадай ажалай амжалтанууд тухай үдэр бүри мэдээсэнэ. Ким Чагай нэрэмжэтэ металлургическа заводто, Нампходохи үнгэтэ металлнуудай заводто, Сынхоридохи химическэ комбинат ба цементнэ заводто, Супхунска электростанцида ба бусад газарнуудта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Хэдэн олон предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа, бусад предприятинууд дээрэ hэргээн байгуулха хүдэлмэриин түрүүшын ээлжээн дүүргэгдээ.

Өөрынгөө hандаргагдаhан экономикые hэргээн байгуулха гэhэн корейскэ арадай эрмэлзэлгые бүхы дэлхэйн прогрессивнэ олониитэ, түрүүшын ээлжээндэ Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд дэмжэнэ. Советскэ правительство Корейн арадай ажахые hэргээн байгуулха ябадалда 1 миллиард түхэриг үгэбэ. Энэ мүнгэн зөөри «hандаргагдаhан арадай ажахые hэргээн байгуулха, республикые саашадань индустриализацилгын үндэhэ hуури табиха, корейскэ арадай ажабайдалай материально-культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалда» хэрэглэгдэхэ юм гэжэ КНДР-эй министрнүүдэй кабинет тусхай тогтоол соогоо тэмдэглэбэ.

Корейскэ арад советскэ арадтай ахадүүгэй хани барисаагаа улам бэхижүүлхэ юм гэжэ тогтоол соонь хэлэгдэнэ. Тэрэ хадаа дайнай хойто тээхи үе соо өөрынгөө арадай ажахые hэргээн байгуулха ба хүгжөөхэ асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ байна...

ЧАН КАЙ-ШИИН БҮЛЭГ ООН-эй ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ШИИДХЭБЭРИИЕ ТООДО АБАНАГҮЙ

Бирманска союзда эсэргүү гоминдановска бүлэгэй хэhэн агрессивнэ ябуулганууд тухай асуудал hая нээгдэhэн ООН-эй Генеральна Ассамблейн VIII сессиин зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудай тоодо оруулагдаба. Бирмэдэхи гоминдановецуудай дура зоргоороо хэhэн аашануудые буруушаан шүүмжэлhэн ба чанкайшистска бандануудые гаргаха тухай шиидхэбэри абаhан Генеральна Ассамблейн энээнэй урда тээ болоhон сесси дээрэ энэ асуудалай зүбшэн хэлсэгдэhэниинь мэдээжэ. Гэбэшье, гоминдановецууд ООН-эй шиидхэбэринүүдые тоодо абанагүй.

Чанкайшистска бандануудые гаргаха тухай үрэ дүнгүй хэлсээнүүд США-гэй, Бирмын, Таиландын ба гоминдановецуудай хоорондо майн 22-hоо эхилээд Бангкогто үргэлжэлжэ байна. Сентябриин 15-да бирманска правительствын түлөөлэгшын мэдүүлhэнэй ёhоор, гоминдановецууд, «ООН-эй шиидхэбэринүүдые үнэн сэхээр дүүргэхэ огто дурагүй» байна гэжэ эдэ хэлсээнүүд харуулаа. Тиихэ зуура, 12 мянган хүнhөө бүридэhэн гоминдановска бандидууд гадаадын (зүбөөр хэлэбэл, американска) зэбсэг абажа үргэлжэлhөөр, Бирмын территори дээрэ амгалан хүн зониие дээрмэдэжэ ба хюдажа, дура зоргоороо аашална.

Холбоото Штадууд Бирмэдэхи гоминдановецуудта бүү зэбсэг эльгээнэ, американска офицернууд чанкайшистска бандидуудые hургана гэhэн мэдээсэлнүүд гадаадын хэблэлдэ нэгэтэбэшэ толилогдоhон байгаа. Энэ оной мартда Бирмын правительство хадаа Бирмэдэхи гоминдановецуудые США-гэй шууд дэмжэhэн ябадалые буруушааhанай тэмдэг болгон американска техническэ «туhаламжаhаа» арсаха гэhэн шиидхэбэри абаhан байгаа.

Бирмэдэ чанкайшистска бүлэгэй хэжэ байгаа агрессивнэ ябуулганууд Дальна Востогтохи эб найрамдалда аюул ушаруулна. Гоминдановска бандануудые Холбоото Штадуудай дура зоргоорнь табиhан, тэдэниие элеэр дэмжэhэн ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, Холбоото Штадууд бүмбэрсэг дэлхэйн элдэб олон районуудта уласхоорондын түгшүүрилые хэбээрнь байлгаха гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдоно. Бирмэдэхи байдал энээнэй тодорхой жэшээнь болоно.

С. Иванов.

Грецескэ патриодуудые хамгаалхын түлөө профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин протест

СОФИ, сентябриин 19. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин секретарь Анри Журдэн Грециин премьер-министр Папагосто телеграмма эльгээгээ гэжэ Болгарска телеграфна агентство Эллас Пресс агентствын мэдээсэлые баримталан дамжуулба, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Хэблэлдэ толилогдоhон баримтануудай ёhоор, Ионическа аралнууд дээрэ газарай хүдэлхэдэ Аргостолионой ба Закинтосой түрмэдэ байhан патриодуудай ами наhанда тохёолдоhон аюулые зайсуулха талаар ямаршье хэмжээ абаагүй. Өөhэдынгөө начальнигуудай захиралтаар эдэ түрмэнүүдэй харуулшад амидыгаар газарта булагдахагүйн тула камерануудhаа гарахые hэдэhэн хүнүүдые буудаба. Түрмэдэ байhан хүнүүдэй дундаhаа олон хүн хүндөөр шархатаа. Эдэ хүнүүд наhа баража болохо юм.

Өөрынгөө 80 миллион гэшүүдэй үмэнhөө профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци энэ гэмтэ хэрэгые гүн гүнзэгы зэбүүрхэлтэйгээр буруушаана».

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хүдэлмэришэдые ба бүхы демократуудые түрмэhөө дары сүлөөлхые дурадхан, үбшэн ба шархатаhан хүнүүдые гражданска больницануудта дары оруулха, мүн тэдэнэй ойрын хүнүүдэй хабаадалгатайгаар шухала харууhалга больница соо тэдээндэ хэхые эрино.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VIII сесси

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 18. (ТАСС). Үсэгэлдэр ООН-эй Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес иигэжэ мэдүүлбэ: «Холбоото Штадууд хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин олгоhон арга боломжонуудые эб найрамдалай ба үнэн зүб хэрэгэй зорилгоор ашаглаха гэжэ шиидээд Генеральна Ассамблейн VIII сессидэ ерэбэ, американска делегаци «олон янзын hанал бодолые хүндэлхэ юм». «Холбоото Штадууд, —гэжэ тэрэ хэлэбэ, — мүнөөнэй оршон байдалые улам гүнзэгы болгохо ямар нэгэн үгэhөө гү, али ябуулгаhаа зайсахые оролдохо байна».

Гэбэшье, Даллесай хэлэhэн бүхы үгэ эдэ үгэнүүдтэнь яажашье таарангүй. «Мүнөөнэй түгшүүрилдэл эсэс табиха аргануудые хаража үзэхөөр» Холбоото Штадуудай бэлэн байhан ябадалда хамааран, корейскэ асуудалда орожо, Даллес Корейдэхи США-гэй агрессиие урдынхидал адляар зүбтүүлхэ гэжэ оролдобо. Корейскэ асуудалые кореецүүдэй өөhэдынь шиидхэхэ ябадалда шухала услови болгон, Даллес хадаа Корейдэ ямар нэгэн «эрилтэнүүдhээ» Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын арсаха тухай эрилтэ» табиба. Тиихэ зуураа, Даллес хадаа Холбоото Штадууд «Азиин тивтэ сэрэгэй аванпостын газар болгон Корейе ашаглаха гэhэн ямаршье шалтагаануудые» бэдэрээгүй байhан хэбэртэйгээр мэдүүлбэ, тиихэдээ Ли Сын Мантай США-гэй баталhан договор тухай юушье хэлээгүй. Тус договорой үдхань Даллесай хэлэhэн үгэнүүдые буруутуулна.

Даллес Хойто-атлантическа агрессивнэ союзай ба милитаристска бусад блогуудай байhан ябадалые зүбтүүлхэ гэжэ оролдобо, тэдэнэр «хамгаалгын» шэнжэтэй байhан хэбэртэйгээр баталан хэлэбэ.

«Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» гэдэгые байгуулха ябадал үмөөрэн, Даллес хадаа энэ нэгэдэлдэ «германска сэрэгэй хүсэн» оруулагдана гэжэ тэмдэглэбэ.

«Уласхоорондын шэнэ оршон байдал» байгуулха хэрэгтэ Советскэ Союз «мүнөө оруулhанhаа бүри ехэ оруулалта хэхэ ёhотой» гэжэ Даллес мэдүүлбэ. Уласхоорондын шухала хэдэн олон асуудалнуудта, корейскэ, германска, австрийска ба бусад асуудалнуудта эрид шанга хараа бодол баримталха ябадалhаа арсаха гэжэ Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта табиhан эрилтэнүүд Даллесай хэлэhэн үгэ соо байба. США-гэй политика тухай хэлэхэ зуураа, Даллес хадаа «США болон бусад оронууд өөрынгөө оруулалта хэхэ ба уласхоорондын уялгануудые бэелүүлхэ ёhотой» гэhэн юрэнхы үгэнүүдые хэлээд хизаарлаба. «Энэ оруулалтын» ямар удхатай байhан тухай Даллес юушье хэлээгүй.

США-гэй түлөөлэгшэ хадаа германска асуудал, мүн австрийска договор баталалга тушаа hаад түбэг боложо байhанай түлөө харюусалгые Холбоото Штадуудhаа Советскэ Союзда тохохые hэдэбэ.

Зэбсэгжэлгые хизаарлаха тухай асуудалда хамааран, Даллес хадаа мүнөө США зэбсэгжэлгэ ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохые хүсэнэгүй гэжэ мэдүүлбэ. Мүнөө дээрээ Даллес «бүхы түхэлэй зэбсэгжэлгые хизаарлаха ба хинаха тухай асуудал шудалха ябадалые шангадхаад», мүн бусад «техническэ» ба «бэлэдхэлэй хүдэлмэри» хээд хизаарлаха байна.

Өөрынгөө үгын түгэсхэлдэ гүрэнэй секретарь ООН-эй Уставые дахин хаража үзэхэ шухала болоhон тухай хэлэбэ. «Уласхоорондын арсалдаануудые эбэй ёhоор шиидхэхэ ба шэнэ гэшүүдые абаха ябадалда хамаатай бүхы асуудалнуудаар» Аюулгүйн Соведтэ «хорихо» эрхэ болюулха гэжэ уряалhан резолюциие США-гэй сенат үшөө 1948 ондо абаhан юм гэжэ hануулаад, Даллес хадаа энэ жэлдэ сенат «Уставые заhаха зорилгоор дурадхалнуудые шудалхын» тула «тусхай комитет» байгуулха тухай резолюци баталан абаа гэжэ хэлэбэ. ООН-эй Уставые хубилгаха гэhэн США-гэй эрмэлзэлгэ ООН-иие бэхижүүлхэ зорилготой байhан хэбэртэйгээр харуулхые Даллес оролдобо. Уставые дахин хараха ябадал бэлэдхэн, тэрэниие эбдэхэ бэшэ, харин ООН-эй Уставые нарин шангаар сахилга хадаа ООН-иие бэхижүүлхэ, шухала асуудалнуудые тэрэнэй амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалда хэрэгтэй юм гэhэн тодорхой баримтые арсажа Даллес шадаагүй.

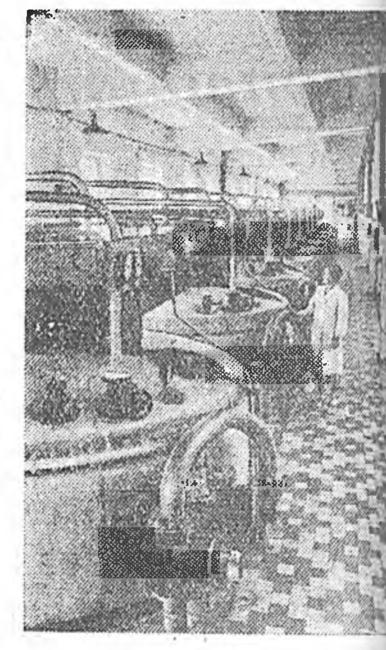
Даллес үгэ хэлэхэдээ Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада ба Европын арадай демократиин оронууд тушаа хэдэн олон хардалга хэбэ.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин секретариадай мэдүүлгэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 18. (ТАСС). Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин (ВФДМ) секретариат мэдүүлгэ толилбо. Эб найрамдалда ба хани барисаанда зорюулагдаhан залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн IV фестивальда хабаадаад, Бухарестhээ бусажа ерэhэн иранска залуушуулай федерациин гэшүүдые арестовалhан ябадалда эсэргүү протест тэрээн соогоо мэдүүлбэ.

Эб найрамдалда ба залуушуулай эрхэнүүдтэ иранска засагаархидай добтолгын хубинь болоhон үзэгдөө дуулдаагүй эдэ хэмжээнүүд бүхы дэлхэйн залуушуулые, илангаяа Бухарестдэхи фестивальда хабаадажа, иранска залуушуулай делегациин гэшүүдтэй зэргэлээд hууhан ба танилсаhан залуушуулые гүн ехээр зэбүүрхүүлээ гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Энэ зэбүүрхэлые мэдүүлэн, ВФДМ-гэй секретариат фашистска шэнжэтэй эдэ хэмжээнүүдые буруушааба, делегациин арестовалагдаhан гэшүүдые дары сүлөөлхэ эрилтэ табижа, Иранай правительствода эрид шанга протесттэйгээр хандаба.

Оронойэ эдеэ хоолой томо предприятинуудай нэгэн—өөхэнэй комбинат Саратовта баригдажа байна. Маргарин, мылэ, майонез, өөхэн мылэ, стоарин тэндэ гаргагдаха юм.

Предприятиин зарим хубинь ашаглалгада оронхой. Рафинированнэ тоhоной түрүүшын хэдэн зуун тонно гаргагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Инженер-технолог Л. К. Миронова приборнуудай хажууда байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Гүрэнтэйгөө тоособо

Малай харууhалгые hайжаруулжа, тэдэнэй ашаг шэмэ үгэлтые эрид дээшэлүүлжэ шадаhанай ашаар Хэжэнгын аймагай «1-е Мая» колхоз гүрэндэ hү тушаалгын жэлэйнгээ даалгабари болзорhоо урид дүүргэбэ.

Мүнөө колхозой hүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд колхоздоо ашаанай автомашина абахын тоhо суглуулжа байна.

Мүн энэ колхоз мяха, үндэгэ тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосохой.

Б. Д. Балданов.

Түрүү сельпо

Үлэгшэнэй сельпо (Закамен) аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Тус сельпо найман hарын турша жэлэйнгээ түсэб 94,6 процент дүүргэбэ. Сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Гомбоев) үргэн хэрэглэлэй эд бараа таhалгаряагүйгөөр асаржа, худалдан абагшадай бүхы эрилтэнүүдые hайнаар хангаhанай ба худалдаа наймаанай гуримые нарижаар сахиhанай ашаар иимэ амжалтада туйлаа.

В. Очиров, Ш. Бакшеев.

Шэнэ номууд

Улан-Удын «Книготоргын» номой магазинууд шэнэ номуудые олоор абаба. Тэдэнэй тоодо иимэ номууд бии:

М. Ветошкин. — Сибирьтэ болоhон революционно хүдэлөөн ба большевистскэ организацинууд тухай түүхын очерк. 5 түхэриг 25 мүнгэтэ.

Тихон Семушкин. — Алитет хада тараба. 8 түхэриг 50 мүнгэтэ.

М. Пришвин. — Алтан сабшалан. 4 түхэриг 90 мүнгэтэ.

А. Чебаков.

Редакторай орлогшо
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-35, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00632. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.